

Baggrundsnotat om kommunale, selvejende og private institutioner i Københavns Kommune

8. december 2020

Nedenstående notat beskriver udviklingen for kommunale, selvejende og private institutioner på 0-5 års området. Notatet er tidligere blevet præsenteret for BUU i forbindelse med behandlingen af medlemsforslaget fra SF på BR-mødet d. 10. december 2020, inden medlemsforslaget blev udvalgtshenvist til Børne- og Ungdomsudvalget.

Antal normerede pladser og antal indmeldte

Københavns kommune har i alt 36.284 pladser i kommunale, selvejende og private institutioner. I den nedenstående tabel 1 fremgår antallet af normerede pladser fordelt på kommunale, selvejende og private 0-5 års institutioner i Københavns Kommune:

Tabel 1: Antal normerede pladser (2020)	
Pladstype	Antal
Kommunal	23.960
Selvejende	10.570
Privat	1.754
I alt	36.284

Det fremgår af ovenstående tabel, at ca. 66 % af de normerede pladser er i kommunale dagtilbud, mens ca. 30% er selvejende pladser og knapt 5% af pladserne er i private institutioner.

I forhold til udviklingen i antallet af pladser, så fremgår det for det kommunale, det selvejende og det private område.

Tabel 2: Udviklingen i antallet af daginstitutionspladser (2016-2020)					
Pladstype	2016	2017	2018	2019	2020
Kommunal	22.310	22.743	23.042	23.579	23.960
Selvejende	10.565	10.219	10.416	10.478	10.570
Privat	1.569	1.669	1.761	1.761	1.754
Total	34.444	34.631	35.220	35.818	36.284

Tabellen viser, at antallet af selvejende og private daginstitutionspladser har været stabil i perioden 2016-2020 med en mindre stigning i antallet af normerede pladser i henholdsvis de private og selvejende institutioner. De private institutioner fremgår med den normering som enheden er godkendt til af Københavns Kommune.

I tabel 3 fremgår antallet af indmeldte børn pr. november 2020 i henholdsvis selvejende og private 0-5 års institutioner.

Tabel 3: Antal indmeldte børn i selvejende og private daginstitutioner (november 2020)	
Antal indmeldte børn	
Selvejende institutioner	10200
Private institutioner	1970
Total	12170

Det fremgår, at der er 10200 børn indmeldt i selvejende 0-5 års institutioner, mens der er 1970 børn indmeldt på 0-5 års området i private institutioner.

I opgørelsen over indmeldte for private daginstitutioner indgår personer med bopæl i Københavns Kommune - uanset om den private daginstitution er beliggende i Københavns Kommune eller en anden kommune.

Ændring af kapaciteten på 0-5 års området

I tabel 4 fremgår de selvejende enheder på 0-5 års området og antallet af børnegrupper, som er blevet henholdsvis private eller er lukket siden 2016. En børnegruppe består som hovedregel af enten 12 vuggestuebørn eller 22 børnehavebørn.

Tabel 4: Institutioner, som er blevet privatiseret eller lukket (2016-2020)			
Navn	Årsag	Årstal	Antal børnegrupper
Studenterrådets Int. institution	Privatisering	2016	4
Pakhuset	Privatisering	2016	2
Stefangårdens Børnehus	Privatisering	2017	2
Strandkvarterets Børnehus	Privatisering	2017	1
Kollegiegårdens Vuggestue	Lukning	2016	2

Vuggestuen ved Botanisk Have	Lukning	2016	2
Fundamentterne Børnehave	Lukning	2016	2
Hermodgades Børnehave	Lukning	2018	1
Askovfondens Børnehus	Lukning	2020	3
I alt i perioden 2016-2020			19 børnegrupper

Det fremgår af ovenstående, at der er sket en nedgang i den normerede kapacitet svarende til 19 børnegrupper i perioden 2016-2020. Udover ovenstående institutioner, er en privat institution overgået til at være selvejende institution (Amagerbro Børnehave), og en anvisningsafdeling, under en selvejende institution, er blevet lukket (Skt. Pauls Børnehave med 6 vuggestuepladser og 9 børnehavepladser).

Derudover er nedenstående institutioner blevet kommunaliseret i perioden 2016-2020:

Tabel 5: Institutioner, som er blevet kommunaliseret (2016-2020)			
Navn	Årsag	Års-tal	Antal børnegrupper
Børneringens Børnehus	Kommunalisering	2016	6
Himmeltræet	Kommunalisering	2017	8
Langhuset	Kommunalisering	2017	6
I alt i perioden 2016-2020			20 børnegrupper

Alle institutioner er blevet kommunaliseret med det samme antal pladser, som de havde før omlægningen. Der er dermed ikke sket en nedgang i kapaciteten på 20 børnegrupper på baggrund af ovenstående kommunaliseringer.

Udvidelse af kapaciteten på 0-5 års området

Fra 2016-2020 er der også sket udvidelser af kapaciteten på både det kommunale og det selvejende område.

Af tabel 6 fremgår både nye daginstitutionsbyggerier, tidlig opstart samt mindre kapacitetsudvidelser og udbygninger af allerede eksisterende daginstitutioner.

Tabel 6: Etablerede børnegrupper 2016-2020	
Etableringsform	Antal børnegrupper* i perioden 2016-2020
Selvejende institutioner	32 børnegrupper
Kommunale institutioner	157 børnegrupper
I alt	189 børnegrupper

*En børnegruppe består som hovedregel af enten 12 vuggestuebørn eller 22 børnehavebørn.

Det fremgår af tabel 6, at der i perioden 2016-2020 er sket en udvidelse af kapaciteten på 189 børnegrupper, hvoraf de 32 børnegrupper er etableret i selvejende 0-5 årsinstitutioner.

Enhedspriser på 0-5 års området

Det fremgår af tabel 7, at der er en mindre forskel på enhedspriserne i forhold til om det er en privat institution eller en kommunal/selvejende institution.

Enhedspriserne er lidt dyrere i vuggestue og børnehave for kommunal/selvejende. Det skal dog tages med, at udgifter til udflytterkørsel ikke indgår i enhedsprisen for private, hvilket kan forklare en del af differencen.

Tabel 7: Enhedspriser for henholdsvis vuggestue og børnehave i kommunal/selvejende institution og privat institution	
Type	Enhedspriser (2020)
Kommunal eller selvejende institution	
Vuggestue (1/2 år- 2 år)	141.113
Børnehave (3-5 år)	84.739
Privat institution	
Vuggestue (1/2 år- 2 år)	131.004
Børnehave (3-5 år)	72.856

I spidsbelastningsperioden 2020 anvendte personer bosat i Københavns Kommune 111 børnegrupper i private daginstitutioner. Der er 10.570 normerede pladser i selvejende daginstitutioner, hvilket svarer til 618 børnegrupper. Samlet er der altså 729 børnegrupper i private og selvejende daginstitutioner.

BYKs aktuelle gruppepris er 4,8 mio. kr. Derfor vil det samlede bruttobeløb være 3,5 mia. kr., hvis alle pladser skal etableres som kommunale pladser.

I denne forbindelse skal det bemærkes, at

- Det af Dagtilbudsloven fremgår, at hvis det private tilbud kan godkendes efter kommunens godkendelseskriterier, så skal kommunen godkende tilbuddet. Derfor kan Københavns Kommune ikke stoppe med udbetalingen af tilskud til godkendte private institutioner.
- Det er vanskeligt at finde egnede byggegrunde til etablering af ny kapacitet. Derfor vil det være vanskeligt at udbygge den kommunale kapacitet betragteligt, særligt i ældre byområder.
- En del af de selvejende institutioner ejer selv deres bygninger og kan dermed besluttes sig for at omlægge til private institutioner. Det betyder at kommunen vil miste anvisningsretten til disse pladser, da de private institutioner selv administrerer deres venteliste og deres optag af børn.
- En stor del af de selvejende institutioner er allerede etableret i kommunale eller 3. mands lejemål, som kommunen muligvis vil kunne overtage, hvis enhederne skulle kommunaliseres. En konkret afdækning af omfanget vil kræve en større analyse.

Oprettelse af private og selvejende institutioner

Muligheden for oprettelse af private og selvejende institutioner er fastsat i Dagtilbudslovens § 19.

En privat institution er en institution, der godkendes efter Dagtilbudslovens § 19 stk. 5. Institutionen kan oprettes ved, at en privat leverandør indgiver en ansøgning til den kommune, som institutionen vil oprettes i. Hvis kommunens godkendelseskriterier er opfyldt, så vil Københavns Kommune godkende institutionen til opstart og yde tilskud til institutionen, På Københavns Kommunes hjemmeside fremgår de gældende godkendelseskriterier samt en vejledning til, hvordan man kan ansøge om at oprette en privat institution, og hvilke forhold der skal være opfyldt. Københavns Kommune har alene anvisningsretten til pladserne i de kommunale og selvejende institutioner. De private institutioner administrerer selv deres ventelister og deres optag af børn.

En selvejende daginstitution kan oprettes efter Dagtilbudslovens § 19 stk. 3. I forbindelse med etableringen af en

selvejende institution, så skal dette ske på eksternt initiativ. Selvejende institutioner er selvstændige juridiske enheder, og Børne- og Ungdomsforvaltningen kan derfor ikke beslutte at etablere en ny selvejende institution.

For at der kan etableres en selvejende institution, er det nødvendigt, at ex. en forening eller en kreds af forældre beslutter at etablere en selvejende institution som juridisk enhed. Herefter kan Børne- og Ungdomsforvaltningen indgå en driftsoverenskomst med institutionen.

